

MOTIVI

Motiv i motivacija su pojmovi koji se odnose na pokretanje aktivnosti organizma.

MOTIVACIONI POJMOVI

- **POTREBA** – višak ili nedostatak određenih materija i nužnost organizma da se od njih oslobodi i ili da se nadoknade u cilju normalnog funkcionisanja i održavanja života.

Postoje:

- a) biološke potrebe (potreba za hranom, vodom i dr.) i
- b) psihološke potrebe (potrebe za dokazivanjem, ljubavlju i dr.)

- **NAGON** svijesno doživljena potreba (glad, žeđ, seksualni nagon)

- **ŽELJA** svijest o cilju koji može da zadovolji postojeću potrebu

- **NAMJERA** – pojam koji uključuje voljnu radnju i odluku.

- **INSTINKT** – urođeni impuls, karakterističan za neku vrstu.

VRSTE MOTIVA

1. HOMEOSTAZNI MOTIVI – glad, žeđ, potreba za kiseonikom, seksualni motiv. Ovi motivi su urođeni.

Uslijed normalne aktivnosti organizam troši određene materije i nagomilava druge. Ti nedostaci i viškovi se osećaju kao nagoni. Organizam preduzima aktivnost kako bi došao do cilja i nastaje olakšanje.

2. NEHOMEOSTAZNI MOTIVI – ovi motivi se ne sastoje u doživljavanju napetosti. Od njih zavisi kvalitet života. Organizam tu teži novoj stimulaciji, novim utiscima kroz radoznalost, intelektualni rad, postignuće, samopotvrđivanje, težnju za slavom, društvenost i dr .

HIJERARHIJA MOTIVA

Kao pokretač aktivnosti čovjeka ne mora da bude samo jedan motiv, može da bude i **više motiva istovremeno**.

Najčešće je **jedan od njih najači** i nameće se kao prvi i najvažniji, a drugi su manje važni.

Postoje neke **zakonitosti** koje određuju **koji će motiv dominirati**.

Abraham Maslov

Maslov smatra da postoje 5 vrsta motiva koji stoje u hijerarhijskom odnosu.

Po njegovom mišljenju se neka viša potreba ne može javiti ako niža od nje nije zadovoljena.

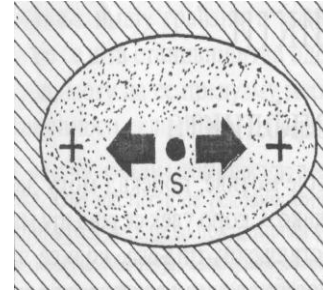
HIJERARHIJA MOTIVA ADOLESCENTA

- ▶ prihvaćenost
- ▶ pripadnost grupi
- ▶ popularnost
- ▶ izazov
- ▶ rušenje autoriteta/provera granica
- ▶ ljubav i podrška

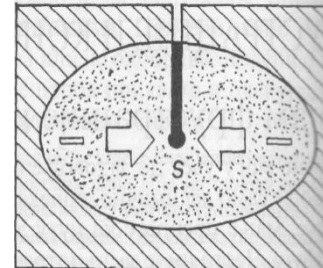
SUKOB MOTIVA - KONFLIKTI

Sukob motiva nastaje kada više motiva ne može da se uskladi.

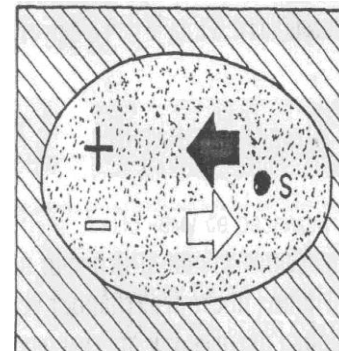
1. **KONFLIKT ISTOVREMENOG PRIVLAČENJA**
Čovek treba da se opredjeli za jedan od dva privlačna cilja. Od dva dobra treba odabrati jedno.

2. **KONFLIKT ISTOVREMENOG ODBIJANJA**
Situacije u kojima se mora učiniti jedna od dvije neprijatne stvari. Od dva zla treba izabrati manje.

3. **KONFLIKT ISTOVREMENOG PRIVLAČENJA I ODBIJANJA**
Situacije kada prema jednom istom objektu, prema jednoj istoj osobi postoji istovremeno i privlačnost i odbojnost, tj, suprotna, ambivalentna osjećanja. Najteži tip konflikta.

FRUSTRACIJE

The background features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of green, ranging from light lime to dark forest green. These shapes are primarily located on the right side of the frame, creating a dynamic, layered effect. The rest of the background is plain white.

FRUSTRACIJE:

neprijatno emocionalno stanje koje nastaje kada zbog prepreke ne može da se zadovolji neki motiv.

Prepreke

1. Fizička prepreka
2. Socijalna prepreka, drugi ljudi, njihova shvatanja
1. Lična prepreka – Izvor frustracije može biti i u samoj osobi

Reakcije na frustracije

- ▶ Agresivnost
- ▶ Pojačan trud ili napor da se prepreka savlada
- ▶ Promena direkcije
- ▶ Zamjena cilja
- ▶ Promenom situacije u kojoj se nalazi osoba
- ▶ Mehanizmima odbrane

ODBRAMBENI MEHANIZMI

- ▶ Definicija: Mehanizmi odbrane su postupci kojima se čovekovo ja brani od ugrožavajućih spoljašnjih opasnosti i od sopstvenih neprihvatljivih želja.
- ▶ Mehanizmi odbrane = nesvesne laži

Odbrambeni mehanizmi su kopnena vojska i mornarica psihe a otpori su njena kontraobavještajna služba (Eidelberg)

Mehanizmi odbrane

- ▶ **Potiskivanje u nesvjesno:** Najznačajniji mehanizam odbrane, sadržan u drugim mehanizmima odbrane.
- ▶ **Projekcija:** Pripisivanje sopstvenih duboko skrivenih, potisnutih želja i ideja drugima.
- ▶ **Reakciona formacija:** Složeni mehanizam koji sadrži dva momenta, dve faze. Najpre se nedozvoljeni sadržaj potiskuje, a zatim se izgrađuje ponašanje koje je direktno suprotno potisnutom sadržaju. Pr. umesto potisnute agresivnosti prema nekoj osobi, preterana ljubaznost...
- ▶ **Regresija:** Sastoji se u spuštanju na jedan primitivniji način ponašanja, na način ponašanja karakterističan za raniji uzrast. Pr. dete koje je dobilo mlađeg brata ponovo počinje da mokri pod sebe a uspostavilo je mehanizam mokrenja

- ▶ **Racionalizacija:** Pošto su pravi razlozi ponašanja potisnuti, čovek pokušava da pronađe druge, prihvatljivije, razloge svog ponašanja. Pri tome on nikoga ne obmanjuje, već stvarno u njih veruje.
- ▶ **Identifikacija:** Osjećanje ličnog neuspeha može se ublažiti identifikovanjem, poistovećenjem sa nekom drugom osobom ili grupom.
- ▶ **Sublimacija:** Transformisanje energije neprihvatljivih nagona u socijalno prihvatljive motive. Najpozitivniji i najzdraviji mehanizam odbrane. Npr hirurg...
- ▶ **Negiranje / poricanje:** Čovekovo ja se u ovom slučaju brani od spoljašnjih opasnosti . Odbrana se sastoji u nezapažanju opasnosti, negiranju i nepriznavanju ozbiljnosti situacije. Npr ne prihvata se bolest pa se osoba i ne liječi adekvatno...